

Maak extra vaart met energiebesparing door grootschalige isolatieaanpak

Huishoudens, mkb en maatschappelijke voorzieningen, zoals verzorgingstehuizen, buurthuizen en scholen hebben een hele hoge energierekening. Meer huishoudens steken zich in de schulden om hun energierekening te betalen. Dit heeft forse sociale gevolgen, zoals huisuitzettingen en een steeds grotere groep kinderen die in armoede leeft.

Het is het kabinet gelukt voor deze winter de pijn van de energierekening te verzachten met het energieplafond. Het betaalbaar houden van de energierekening van huishoudens alleen kost deze winter 23,5 tot wellicht zelfs 40 miljard euro, afhankelijk van de uiteindelijke energieprijzen en temperaturen deze winter. Wij voorzien geen structurele verlaging van de energietarieven op de korte termijn en verwachten dan ook dat de energieprijzen de komende winters hoog blijven.

Een prijsplafond zoals dit jaar wordt uitgewerkt, is financieel gezien niet houdbaar en op deze grote schaal onmogelijk te herhalen in de komende winters. Het moet dus anders. Wij hebben een grove rekensom gemaakt. Met het geld voor het prijsplafond (uitgaande van 23,5 miljard) zijn 4 á 5 miljoen woningen met een slecht energielabel te verduurzamen naar de [standaard voor woningisolatie](#) (uitgaande van ISDE en NIP-subsidie). Uitgegaan van de volledige kosten voor het isoleren van deze woningen zijn met dit bedrag **ruim 2 miljoen woningen** met een slecht label klaar om van het aardgas te gaan. Ter illustratie: er zijn in totaal 4,5 miljoen koopwoningen in Nederland, waarvan 1,5 miljoen met een slecht label.

Wij roepen daarom het kabinet op om voor het einde van dit jaar, samen met ons te komen tot een plan van aanpak om het totale energieverbruik van onze inwoners, mkb en maatschappelijke instellingen zo snel mogelijk **structureel te verlagen**. Dit sluit aan op de [oproep](#) die TNO onlangs deed. Met een grootschalige aanpak om isolatie te versnellen, verminderen we niet alleen de groep inwoners die te maken heeft met onhoudbare energielasten, maar komen we ook dichterbij het halen van de klimaatdoelstellingen.

Wij zien dat een steeds grotere groep inwoners graag wil besparen en isoleren, maar dat dit nog niet voor iedereen weggelegd is. Onze stellingname is dat geld voor isolatie niet het probleem mag zijn, nu we dit jaar en misschien ook de komende jaren miljarden besteden aan het prijsplafond. We vragen het kabinet daarom om, samen met ons, het momentum aan te grijpen en groots in te zetten op energiebesparing in de gebouwde omgeving. Ons plan bevat in ieder geval*:

1. Een substantiële verhoging van de budgetten voor het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) die op korte termijn beschikbaar moet komen van in eerste instantie € 1 miljard.
2. Verhoging van de (bestaande) isolatiesubsidies voor het mkb en maatschappelijk vastgoed, die zijn tot nu toe ontoereikend zijn gebleken.
3. Bij een crisis hoort een crisisaanpak: faciliteer gemeenten en uitvoerders, zodat ze de versnelling kunnen waarmaken.

***Zie de toelichting voor de uitwerking van deze drie punten van ons plan**

Toelichting uitwerking driepuntenplan

Ad. 1 Verhoog de budgetten voor het Nationaal Isolatieprogramma en maak deze op korte termijn beschikbaar

Gemeenten en uitvoerders zijn blij met het NIP en de mogelijkheid die het NIP gemeenten biedt om met maatwerk en verregaande ontzorging de kwetsbaarste woningeigenaren te helpen bij het isoleren van hun woning. Het NIP was echter ingericht voordat de energiecrisis op grote schaal onze huishoudens trof. Het biedt onvoldoende middelen op de korte termijn en biedt niet de mogelijkheid om kwetsbare woningeigenaren te laten isoleren naar de standaard voor woningisolatie.

- Wij zijn van mening dat geld geen probleem mag zijn als het gaat om de ondersteuning van deze kwetsbare groepen om op korte termijn te isoleren. De vraag is of je liever een deel van de energierekening betaalt of investeert in een betere woning waarvan jaar op jaar de energierekening structureel is verlaagd.
- Wij pleiten er daarom voor om naast de bestaande middelen voor het NIP een apart NIP crisis- en versnellingsfonds van in eerste instantie € 1 miljard in te richten voor gemeenten. Gemeenten willen en kunnen, met steun van de markt, meer doen. Dit fonds is specifiek geormerkt voor uitsluitend het versnellen van de isolatieaanpak, aansluitend op het NIP.
- Belangrijk hierbij is dat het maximale bedrag (€ 4.000) dat het NIP nu opneemt per woning wordt verruimd. Daarmee kunnen woningeigenaren meerdere maatregelen nemen, zodat we direct aansluiten op de wijkaanpak.

De ene woning(eigenaar) is de andere niet.

- Gemeenten willen de mogelijkheid krijgen om in hele specifieke gevallen financieel kwetsbare woningeigenaren verder te ondersteunen dan woningeigenaren die voldoende financiële ruimte hebben. Daarmee maken we een nog grotere winst als het gaat om de energierekening en bieden we kwetsbare woningeigenaren een structurele oplossing om energiearmoede te voorkomen.
- Daarnaast pleiten we voor een langere doorlooptijd van de aangevraagde middelen. Op die manier kunnen VVE's, die vaak te maken hebben met langdurige besluitvormingsprocedures, ook gebruik maken van de NIP-subsidies.

Ad.2. Verhoog de (bestaande) isolatiesubsidies voor het mkb en maatschappelijk vastgoed

Niet alleen huishoudens moeten hun gebouwen verduurzamen, ook scholen, bibliotheken, buurtcentra, sportverenigingen, kinderdagverblijven, fietsenwinkels, de slager en overig mkb hebben te maken met onhoudbare energierekeningen. Sluiting van deze mkb'ers en instellingen betekent een achteruitgang voor de leefbaarheid van onze buurten en dorpen en kan de kloof tussen arm en rijk, stad en platteland vergroten. Voor het mkb zijn op dit moment nog onvoldoende toereikende regelingen beschikbaar om in te zetten op isolatie en verduurzaming. Voor het maatschappelijk vastgoed was de subsidieregeling DUMAVA binnen enkele dagen overtekend. Een groot aantal aanvragers wil wel verduurzamen, maar heeft nu geen financiële mogelijkheden.

- Wij pleiten er daarom voor, dat ook voor deze doelgroepen beschikbare budgetten geen beperking mogen zijn voor verduurzamingsambities. Wanneer aanvragers voor een

verduurzamingsregeling of subsidie voldoen aan de eisen, zou een subsidie of een financieringsvorm ook beschikbaar moeten zijn.

- Ook stellen we voor de mogelijkheden voor het verbreden en versoepelen van het warmtefonds naar mkb en maatschappelijke voorzieningen te onderzoeken. We hebben het hier overigens niet over de grote ketens, landelijke instellingen of bedrijventerreinen.

Ad 3. Bij een crisis hoort een crisisaanpak

We beoordelen de situatie op de energiemarkt op dit moment als een crisis. Dit vraagt naar ons idee ook om een crisisaanpak. Ons voorstel is een crisisteam samen te stellen, die zich op zeer korte termijn gaat richten op het wegnemen van een aantal obstakels, zodat we echt versneld kunnen gaan isoleren. Wij hebben de steun van onze achterbannen om de komende jaren grootschalig in te zetten op deze versnelling, maar hebben daar wel hulp van het kabinet bij nodig. Dat betekent:

- **Extra inzet op de arbeidsmarkt en beschikbaarheid van materialen:** De na-isolatiesector werkt hard aan het vergroten van de arbeidscapaciteit. Er is ook rijksinzet nodig, samen met de markt, voor het substantieel verstevigen van de arbeidscapaciteit. Denk aan het aanboren van nieuwe doelgroepen, versnelde opleidingen of landelijke wervingscampagne. Investeer in onderwijs en financier structureel de samenwerking tussen onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven met o.a. praktijkleeromgevingen en living labs.
- **Faciliteer een natuurinclusieve aanpak:** Isolatie moet plaatsvinden binnen de kaders van Europese en nationale natuurwetgeving. Hiervoor is het nodig dat het rijk versnelt inzet op de ondersteuning van provincies en gemeenten voor het opstellen van soortenmanagementplannen.
- **Voorspelbaarheid en normering:** Er moet langjarig zicht zijn op ondersteuning voor isolatie. Dat kan enerzijds door een financieel instrumentarium, maar ook door normering voor de bestaande bouw in te voeren en dit onderdeel te maken van het reguliere financieringsinstrumentarium, zoals hypotheke.
- **Afdekken risico's bij projectmatig isoleren met gemeenten:** De lokale isolatieaanpak kan op verschillende manieren worden uitgevoerd. We zien steeds vaker een ontzorgingsaanpak ontstaan waarbij lokale overheden een groter deel van de verantwoordelijkheid op zich nemen. We willen deze mogelijkheden verbeteren en intensiveren. Risico's die gemeenten hiervoor op zich nemen zouden landelijk moeten worden afgedekt.